

den
aag
Haag
door
helft
nheid
amen-
p zal
5-tal
ortge-
Horn-
erking
er.

dag 1
Joop
p op
NG

er een
an be-
diege-
ng (ja-
r heb-
n aan-
soneel-
na ge-
e Kas-
ur uw
werke-
le tijd-
fabriek

0;
56, 58;

Perso-

uzzel
ook de
akantie-
ben en-
zelfstan-
en zijn
; uurtje
rden de

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 757
14 september 1962

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

GROTE GEBEURTENISSEN ...

.....werpen hun schaduw vooruit. Dit is een goed Nederlands spreekwoord, dat praktisch altijd opgaat. En dus is de verschijning van de Radio-bouwdoos voor de jeugd voor heel wat Van der Heemers niet zo'n verrassing. Ook wij hadden er al maanden geleden bij geruchte iets van vernomen, zij het onder een iets andere aanduiding; bij tijd en wijle vingen wij het door ingewijden gebruikte woord „Kabouter” op. Niet geheelonthouder zijnde, riep dit woord bij ons bepaalde associaties op, die achteraf, zeker wat het uiterlijk betreft, niets met de werkelijkheid gemeen hebben. Wat ze wel gemeen hebben is, dat men voor beiden warm kan lopen.

Nu achteraf de verhalen loskomen, realiseren wij ons met welk een hartverwarmend enthousiasme er van hoog tot laag achter de schermen is gewerkt om dit idee gestalte te geven; van de man met het idee, tot de mensen van de Technische Dienst in Breda die de bouwdozen hebben samengesteld.

Als u zoals wij tot de bevoorrechten behoort, die de "kabouter" hebben mogen zien en horen, dan is dit enthousiasme begrijpelijk en vanzelfsprekend. En zonder al te chauvinistisch te worden, mogen wij het, met een kleine variatie, de Nederlandse aanhangers bij de Europese zwemkampioenschappen nazeggen: Van der Heem spreekt een woordje mee!

Wij kunnen ons voorstellen dat u na dit enthousiasme verhaal haastig uw kas gaat opmaken om te weten te komen of er voldoende reserves zijn, zodat een be-

stelling bij de personeelwinkel gerechtvaardigd is. Helaas moeten wij u op dit punt een teleurstelling bezorgen. Gezien de te verwachten vraag zal het voorlopig zeer beperkt mogelijk zijn deze bouwdozen via de personeelverkoop te betrekken.

Elders op deze pagina zult u nog meer gezichtspunten rond deze bouwdozen belicht zien. Wij willen echter dit stukje niet besluiten zonder, met excuus aan het cocktail-trio, uit te roepen: leve de man, die de „Kabouter” uitvond!

VAN HARTE GEFELICITEERD

Bij de geboorte van een nieuwe wereldburger is het een goede gewoonte dat ouders en familieleden felicitaties in ontvangst nemen.

Bij de geboorte van de nieuwste loot aan onze produktenstam wil de redactie graag alle „vaders” en „moeders” die hebben meegewerkt het idee tot werkelijkheid te brengen, van harte gelukwensen met het resultaat, dat is bereikt. Zonder zich op commercieel terrein te willen wagen, durft de redactie dit prille borelingske een gouden toekomst te voorspellen.

Zij heeft dan ook gemeend niet te kunnen en mogen volstaan met een simpele geboorte-aankondiging, maar deze te moeten omlijsten met wat meer of minder serieuze beschouwingen over dit nieuwe produkt.

Natuurlijk verwacht u naast een aantal enthousiaste uitroepen en kreten een meer gedetailleerde beschrijving van de radio-bouwdozen. Wel, daar gaan we dan.

HET HOE EN WAT VAN ONZE JONGSTE TROTS

Totaal zal er een 5-tal bouwdozen op de markt worden gebracht, gemerkt: 1 — 1a — 1b — 2a en 3. De eerste vier zijn bedoeld om stap voor stap een complete ontvanger te bouwen. Dat kan al met doos 1, de dozen 1a — 1b en 2a zijn bedoeld om het met doos 1 gebouwde eenvoudige ontvangertje uit te breiden en te vervolmaken. Doos 3 bevat alle onderdelen om tot hetzelfde resultaat te komen als met de dozen 1 — 1a — 1b en 2a tezamen.

De montage van de onderdelen vereist geen speciale vakkennis. Zo ooit, dan geldt hier, dat een kind de was kan doen. Met een tangetje (in doos 1 en 3 aanwezig) en een schroevendraaier kan in 2 à 3 uur alles achter de rug zijn.

Laten we nu de dozen eens stuk voor stuk bekijken.

Doos 1: Hoofddoos met alle onderdelen, die nodig zijn voor de bouw van een gevoelige één-transistor ontvanger voor oor-telefoonweergave. De aanwezige montageplaats is voorzien van gedrukte bedrading zodat verbindingfouten (en de teleurstelling, dat het toestel na montage niet speelt) zijn uitgesloten. De belang-

Vervolg pag. 2 kolom 1

NIET DRINGEN

Wij kunnen ons voorstellen dat u popelt van ongeduld om aan de slag te gaan. Voorlopig zijn de bouwdozen nog niet verkrijgbaar in de Personeelwinkel; bovendien is bepaald dat uitsluitend doos EB 3 door het personeel kan worden gekocht. U kunt zich echter als u geïnteresseerd bent wel vast opgeven bij de Personeelwinkel.

De bouwdoos EB 3 met inhoud, waaruit de jeugd zelfstandig een eigen toesteltje kan bouwen.

VADER-LEED

Een gefolterde vader in Schagen
lag woelend in bed 's nachts te klagen:
„Hoe krijg ik, arme Loe,
Mijn dochters ertoe
Een radiobouwdoos te vragen?"

Super Starfighters rollen van de produktielijn

De eerste F-104G Super Starfighters die door de Fokker vliegtuigfabrieken geassembleerd zijn voor de Westduitse luchtmacht zijn inmiddels afgeleverd. Het betreft hier een 10-tal machines die door onze nationale vliegtuigindustrie zijn samengebouwd uit onderdelen die men uit de Verenigde Staten ontving.

In totaal zullen in Europa van dit vliegtuig een kleine twee duizend machines in gebruik worden genomen.

Voor de produktie van deze supersnelle jagers heeft men in Europa industriële bindingen gevormd, waarvan Fokker er één is. Vijf industrieën: Fokker, Aviolanda uit Nederland en Focke Wulf, Hamburger Flugzeugbau en Wesr Flugzeugbau uit Duitsland vormen tezamen de Noordgroep. Voor ons land is zeer belangrijk dat deze combinatie, die ongeveer 350 toestellen zal vervaardigen, wordt aangevoerd door Fokker. Deze Nederlandse vliegtuigfabriek treedt op als hoofdaannemer, daartoe aangewezen wegens haar grote

ervaring in licentie- en in straaljagerbouw. Een ander voor ons land gunstig aspect wordt hierdoor gevormd dat aan onze industrieën Fokker en Aviolanda, ondanks het voor ons land bestemde aantal vliegtuigen, 50 % van het totaal aantal uren dat in het project gaat zitten, zijn toegewezen. Het zijn evenwel niet alleen deze vliegtuigfabrikanten maar ook een groot aantal nevenbedrijven die hier wel bij varen.

Ontwikkelingsgeschiedenis.

Het valt moeilijk te ontkennen, dat de Lockheed F-104 Starfighter een van de meest opmerkelijke ontwerpen op straaljagergebied is van de afgelopen tien à vijftien jaar. De eerste proefvluchten met het prototype van de Starfighter vonden plaats op een vliegveld in de buurt van Hollywood in 1954. De prestaties waren toen reeds zodanig dat de Amerikaanse luchtmacht besloot enige honderden machines van dit type te bestellen.

BIJSCHRIFT FOTO

De in Europa gestationeerde squadrons van de Canadese luchtmacht zullen ook met de Super Starfighter worden uitgerust. Op deze afbeelding ziet u dit hypermoderne straalvliegtuig dat 2400 km per uur vliegt.

Men noemde het vliegtuig 'Starfighter' en de afgelopen jaren hebben inderdaad bewezen dat het onder de gevechtsvliegtuigen een 'ster' is. Voorlopig echter beperkten de orders zich tot die van de USAF, totdat Duitsland zich in 1959 voor dit Lockheedprodukt ging interesseren en een order plaatste. De toestellen zouden vanzelf aan de Europese eisen aangepast moeten worden en zo ontstond de G-versie van de F-104 die in de wandeling de Super Starfighter wordt genoemd. Na de Westduitse bestellingen volgen nog meer opdrachtgevers zoals Canada, Japan en in december volgen ook Nederland en België. Het bekende spreekwoord Als er een schaaap over de dam is, volgen er meer, bleek ook hier opgang te maken, want daarna volgde nog een 5-tal landen zodat het totale aantal reeds gebouwde of nog te bouwen toestellen is gestegen tot bijna 2000.

In de praktijk zal dit voor de NAVO-luchtmachten grote voordelen hebben omdat men volkomen met elkaars vliegtuigen vertrouwd is en wederzijds van elkaar reservedelen kan gebruiken. Door deze vorm van samenwerking heeft men een belangrijke bijdrage geleverd tot de integratie van de luchtverdediging van West-Europa.

De Super Starfighter is uitwendig alleen van zijn voorgangers te onderscheiden omdat hij een groter richtingsroer heeft. Inwendig zijn de verschillen echter veel groter. Omdat het toestel is ingericht als jachtvliegtuig voor gebruik bij alle weersgesteldheden en als jachtbommenwerper beschikt het over een uitgebreid, zeer modern instrumentarium, waarvan een geheel nieuw type automatisch vuurleidingssysteem een voornaam bestanddeel is.

De gecompliceerdheid van deze nieuwe

Vervolg pag. 3 kolom 1

VERVOLG VAN PAG. 1

rijkste zenders in de middengolfband kunnen via het bijgeleverde oortelefoontje worden beluisterd. De ontvanger kan worden geplaatst in een aantrekkelijk kartonnen kastje met opgedrukt afstemschaaltje. Behalve voor de schroevendraaier moet u ook zelf zorgen voor twee batterijen van 4½ volt voor de voeding; daar kan onze jongste beslist niet buiten.

Doos 1a: We gaan een stapje verder en vinden in deze doos o.a. een transistor-laagfrequentversterktrap. De beschikbare geluidsterkte voor de oortelefoon wordt hiermede in belangrijke mate opgevoerd. Geen nood; met de aanwezige volumeregelaar kunt u al dat geluid weer tot verdraagbare sterkte terugbrengen.

Doos 1b: Nadat het oor via de inhoud van doos 1a aan zijn trekken is gekomen, wil het oog ook wat. Dat kan. Met de inhoud van deze doos, een kastenfabriekje in het klein, kunt u het kartonnen kastje overbodig maken. 6 op maat gezaagde plankjes waarin de nodige uitsparingen, gaten en sleuven, een stukje luidsprekerdoek, een afstemschaal en 4 voetdopjes bevinden zich o.a. in deze doos. De afwerking van het kastje wordt aan de

persoonlijke smaak van de koper overgelaten. Met lakverf, beits of plakplastic kan nu iedereen de ontvanger aanpassen aan de omgeving, waarin hij zijn plaatsje krijgt.

Doos 2a: Zet tenslotte de kroon op het voorgaande werk, door u in het bezit te stellen van een derde transistortrap, waardoor o.a. de geluidsterkte wordt opgevoerd tot luidsprekersterkte. Voilà, ook die is aanwezig.

Voor degenen die al deze stappen te tijdrovend vinden: **doos 3** heeft zoals wij reeds vermeldden alles in één.

In iedere doos zal de koper bovendien een aantrekkelijk verzorgde folder aantreffen, die de jeugdige koper en zijn ouders op de hoogte stelt van de activiteiten zowel van Stokvis als van Van der Heem en van de contacten die tussen beide firma's bestaan.

Overbodig te vermelden dat iedere doos vergezeld gaat van een duidelijk instructieboekje, waaruit de jeugdige bouwer alle wijsheid kan putten om tot het gewenste resultaat te komen. Wij schrijven „jeugdige” bouwer, maar wij vermoeden dat het in vele gevallen zal gaan als met de elektrische trein: „Hè Pa, mag ik nou eens?”

Technische gegevens:

Zoals iedereen altijd min of meer geïnteresseerd informeert naar de „technische” gegevens van een nieuwgeborene, zullen de technici onder u belangstelling hebben voor enkele technische details.

1. Gevoelige drie transistor middengolf-ontvanger met luidsprekerweergave.
  2. Kwaliteit ontvangst van de belangrijkste zenders met ingebouwde ferrietantenne.
  3. Aansluitmogelijkheid voor een buitenantenne voor ontvangst van verafgelegen zenders.
  4. Hoogfrequentversterking met speciale transistor.
  5. Uitstekende selectiviteit door toepassing van ferrietspoel en h.f.-transformator.
  6. Diodedetectie met germaniumdiode.
  7. Drie trappen laagfrequentversterking met luidspreker.
  8. Geluidsterkteregeling met gekoppelde aansluit-schakelaar.
  9. Voeding van twee 4½ volt batterijen.
  10. Gedrukte bedrading.
  11. Maximum uitgangsvermogen 30 mW.
- Vanzelfsprekend moeten tegenover de elders geschetste geneugten van de radiobouwdozen financiële „offers” staan. Dat die offers danig meevallen, zal u duidelijk worden als u het onderstaande lijstje met de verkoopprijzen bestudeert.

Doos EB 1 : f 34,75.
Doos EB 1a : f 7,50.
Doos EB 2a : f 12,50.
Doos EB 1b : f 6,—.
Doos EB 3 : f 54,—.

ontwikkeling spreekt in de eerste plaats uit zijn mogelijkheden en in de tweede plaats ook wel uit de prijs: vier maal zoveel als de Hawker Hunter die momenteel voor de luchtverdediging door de Koninklijke Luchtmacht gebruikt wordt. Ongeveer een kwart deel van de totale prijs per vliegtuig wordt gevormd door de 'black boxes' de 'elektronica-kistjes', die, hoe gecompliceerd ook, slechts afmetingen hebben van ongeveer 40 bij 20 cm en met één simpele handgreep in het toestel kunnen worden aangebracht.

Nachtogen.

Een bommenwerper, die, profiterende van het nachtelijk duister of van slechte weersomstandigheden, zich met kwalijke bedoelingen boven het grondgebied waagt waar de Starfighters zijn gehuisvest, is bepaald niet te benijden. Voordat de bemanning er ook maar enig idee van heeft dat zij niet alleen in de lucht is, kunnen de kogels haar al om de oren vliegen. Want nachtelijk duister en slecht weer ten spijt heeft de Lockheed Starfighter — die tweemaal zo snel als het geluid vliegt — hem met onfeilbare zekerheid weten te vinden.

De Starfighters zijn namelijk uitgerust met een elektronisch apparaat, dat gevoelig is voor z.g. infrarode stralen. Deze voor het menselijk oog onzichtbare stralen worden door elke warmtebron uitgezonden. Bij een vliegtuig zijn het vooral de uitlaatpijpen van de motoren die een bron van dergelijke stralen zijn.

Het apparaat in de Starfighter ontdekt deze stralen en is zodoende in staat om aan de piloot een aanwijzing te geven omtrent de positie van zijn, dikwijls onzichtbare, tegenstander. Hij kan dan met succes tot de aanval overgaan. Uitwijkmanoeuvres zullen de verraste indringer niet baten, want het apparaat geeft de vlieger voldoende aanwijzingen om zijn prooi onverbiddelijk te blijven volgen.

Het nieuwe apparaat, ontwikkeld door Aerojet General, in nauwe samenwerking met Lockheed, geeft de Starfighter als het ware nachtogen. Het vliegtuig kan nu 'voelen' waar zich een tegenstander bevindt. Het zelfde systeem wordt ook met succes toegepast bij enige typen geleide projectielen, zoals de Sidewinder waarvan de Starfighter er twee als wapeniging meevoert.

Koude drukte.

Bij de ontwikkeling van dit nieuwe vliegtuig is men bepaald niet over een nacht ijs gegaan in een dubbele betekenis. Op de Amerikaanse luchtmachtbasis Eglin in de staat Florida heeft men de Starfighter in de ijskast gedaan. Deze ijskast heeft de afmetingen van een flinke vliegtuighangar en wordt dan ook 'klimaathangar' genoemd. Men plaatst er complete vliegtuigen in om na te gaan hoe de diverse onderdelen ervan functioneren als de toestellen worden gebruikt in de streken, waar zeer lage temperaturen voorkomen, zoals b.v. in Alaska en op grote hoogten onder bepaalde weersomstandigheden.

Alles in deze hangar is met een dikke laag rijp bedekt en in de ijzige koude, die er heerst, laat men de motor proefdraaien, klapt men het onderstel in en uit, vuurt men de wapeniging af, controleert men de radar-installatie en de diverse bedienings-systemen en voert men allerlei onderhoudswerkzaamheden uit. En dat alles bij een temperatuur van 54 graden onder

**VAN DER HEEM
een aandeel in de Starfighter**

Van der Heem is gemaakt.

De Starfighter zend-ontvangapparaat.

Daar het ook voor de piloot van deze hypermoderne straaljager welhaast onontbeerlijk is om gedurende zijn verblijf in de cockpit contact te onderhouden met de 'buitenwereld' en zodoende gesprekken met zijn strijdgenoten op de grond of in de lucht te voeren, vormt de zend-ontvangapparaat een van de belangrijkste onderdelen van de elektronische uitrusting van het vliegtuig. Het moet de piloot in staat stellen onder alle omstandigheden op ieder moment met alle voor hem belangrijke stations verbinding te kunnen hebben. Het zend-ontvangapparaat in de Starfighter geeft de piloot de mogelijkheid om op 3500 verschillende 'kanalen' (bepaalde vaste golflengten) gesprekken te voeren. Het aantal kanalen lijkt in eerste instantie wat te groot, er moet echter rekening worden gehouden met de militair tactische eisen (in het bijzonder het trachten te verhinderen van af luisteren door de vijand), die het noodzakelijk maken na een bepaalde korte tijd in een vooraf vastgestelde volgorde de kanalen waarop de gesprekken plaats vinden te veranderen. Een van deze kanalen is gereserveerd als 'waakkanaal', waar de piloot gedurende de vlucht voortdurend naar luistert ongeacht welk ander kanaal hij óók heeft ingesteld en waarop hij in noodgevallen zendt.

Bij de gesprekken kan de piloot spreken óf luisteren — elkaar in de rede vallen is dus niet mogelijk — en kan, wanneer het gewenst is, omschakelen van spreken naar luisteren of omgekeerd.

Daar de cockpit te weinig ruimte biedt om de elektronische systemen binnen het bereik van de piloot op te stellen is afstandsbediening nodig. Voor de zendontvanger bestaat deze uit twee bedieningskastjes, een om alle 3500 kanalen te kiezen en andere schakelhandelingen te verrichten, terwijl het andere kastje dient om 29 vooraf ingestelde kanalen in te kunnen schakelen. Het is dit bedieningskastje dat de piloot gebruikt om gedurende de vlucht de vooraf hiervoor ingestelde kanalen te kiezen. kanalen die hierop niet zijn ingesteld kunnen bij eventuele noodzaak toch met het andere bedieningskastje bereikt worden.

De zendontvanger zelf bevindt zich met de andere elektronische systemen in een afzonderlijke ruimte achter de cockpit.

Een vierde eenheid van de installatie, de 'antenne-koppeleenheid' zorgt ervoor, dat bepaalde belangrijke metingen voor of na de vlucht op betrekkelijk eenvoudige wijze in het vliegtuig kunnen plaatsvinden.

Buiten de hierboven beschreven zend-ontvanginstallatie vervaardigt Van der Heem ten behoeve van de vliegtuigfabrieken en onderhoudsdiensten van de deelnemende Westeuropese landen speciale meetapparatuur om de zendontvanginstallatie in vliegtuig of werkplaats te kunnen testen.

Speciale beproevingen.

Daar de Starfighter ook onder de meest ongunstige omstandigheden naar behoren dient te functioneren, zijn speciale be-

Ook voor de vervaardiging van de elektronische systemen van de Super Starfighter werden in Europa industriële bindingen gevormd. Enige Europese elektronische industrieën werden aangezocht in licentie de 'elektronica-kistjes', die oorspronkelijk vervaardigd zijn door Amerikaanse ontwerpers en producenten, te gaan produceren. Ook de Nederlandse elektronische industrie werd bij dit project ingeschakeld.

Mede in verband met de ervaring die ons bedrijf zich op het gebied van de vervaardiging van communicatie-apparaat o.a. voor militaire doeleinden heeft verworven, viel aan Van der Heem de eer te beurt een steentje te mogen bijdragen in dit NAVO-project. De vervaardiging van ruim 1000 zend-ontvanginstallaties ten behoeve van alle deelnemende Westeuropese landen werd Van der Heem toebedeeld. Hiertoe kwam een licentie-overeenkomst tot stand met de oorspronkelijke

De beproevingsruimte waarin enige apparaten stevig aan de tand gevoeld zullen worden.

ontwerper en producent van deze zend-ontvangapparaat, een Amerikaans-Canada's elektronisch bedrijf 'Collins Radio Compagny'.

In de beginperiode van de Westeuropese Starfighterproductie levert Van der Heem complete Collins apparaten aan de deelnemende NAVO-landen. Om de aanloopperiode van onze productie wat te vergemakkelijken zullen hierna apparaten worden geleverd waarvan een gedeelte door Collins en een gedeelte door Van der Heem is vervaardigd, om vervolgens te komen tot een apparaat, dat geheel door

nul. De mannen, die hier hun dagelijks werk verrichten, zien er dan ook uit als poolvorsers. Al deze proeven dragen ertoe bij om een onder alle omstandigheden volkomen betrouwbaar functionerend vliegtuig te verkrijgen, voor de verdediging van ons vrije luchtruim.

G. H. Kamphuis.

Vervolg pag. 4 kolom 1

De zendontvang-
installatie zoals Van
der Heem deze voor
de Starfighters zal
maken.

VERVOLG VAN
PAGINA 3

proevingen van de elektronische appara-
tuur noodzakelijk. Voortdurende mechani-
sche trillingen, direct of indirect veroor-
zaakt door de motor, grote versnellingen
bij het optrekken van het vliegtuig, stoten
bij de landing, met de slechte klimatolo-
gische omstandigheden als aanzienlijke
variatie van temperatuur en luchtdruk en
de altijd aanwezige dreiging van conden-
satie of inwatering vormen bepaald geen
gunstige omstandigheden voor de elek-
tronische apparatuur. Toch dienen de
elektronische systemen ook onder deze
omstandigheden met grote betrouwbaar-
heid en nauwkeurigheid te functioneren.
Ziehier de reden waarom technici van
ons bedrijf besloten een beproevings-
ruimte te maken, waarin geautoma-
tiseerde klimaatkasten met ieder een in-
houd van een kleine 1000 liter, trilmachi-
nes en schokinstallaties de bijzonder ver-
zwarende omstandigheden zouden kunnen
nabootsen.

Temperaturen van -62° Celsius in een
omgeving die het luchtledige benadert —
welke omstandigheden op hoogten van ca.
25 km ook optreden —, combinaties van
hoge temperaturen en vochtigheden, ver-
snellingen van 10 maal de versnelling die
optreedt bij een vrije val en soortgelijke
pijningingen zullen enige apparaten zonder
een kik te geven moeten kunnen door-
staan voordat hun broeders toestemming
zullen verkrijgen de piloten bij hun vlucht
te mogen vergezellen.

Pas dan zal ons doel grotendeels be-
reikt zijn en het VDH-embleem ook in de
F-104G Super Starfighter prijken.

Ir. H. B. F. Apontoweil.

VOORLICHTINGSBIJENKOMST O.R.
Maanweg op maandag 17 sept. a.s., te
20.00 uur kantine Kastenfabriek.

U hebt deze avond hiervoor toch gere-
serveerd?

HUWELIJK

Utrecht: mej. S. H. Ettekoven, Montage Ab-
stederdijk, met C. G. Mooy, d.d. 24-8-1962.

GEBOREN

Utrecht: Rob, zoon van J. D. Nagtegaal,
Technisch Bureau, d.d. 25-8-1962; Rosina, doch-
ter van J. H. Greven, Montage Abstederdijk,
d.d. 1-9-1962.

Zondag 23 september a.s. is het $12\frac{1}{2}$ jaar
geleden dat de heer A. M. Stigter zijn voet
over de drempel bij Van den Heem zette.
Wilt u uw collega even de hand drukken
met dit jubileum, dan is hij te vinden in de
afdeling Draaierij Utrecht.

De redactie feliciteert hem hierbij.

KASTENFABRIEK

A
N
T
I
N
E

18 september aanstaande
zullen wederom circa 100 me-
dewerkers van R.S. Stokvis
& Zonen N.V. onze gast zijn.

In verband daarmee zal op
die datum de kantine van de
Kastenfabriek voor ons perse-
neel gesloten zijn. Er is
koffie en ook plaats voor
hen in de kantine van het
Ontspanningsgebouw.

25 JAAR OP TIJD

Door de fabrieksvakantie wat verlaat,
vond maandag 3 september de huldiging
door het personeel plaats van de heer
C. J. G. van Leeuwen, ter gelegenheid
van diens 25-jarig jubileum.

De jubilaris, vergezeld van zijn vrouw
en zijn beide zoontjes, werd achtereenvol-
gens toegesproken door de heren A. M.
Vellekoop, zijn vroegere chef, K. J. van
Duren, namens Personeelszaken, P. ten
Pierick, namens de Ondernemingsraad,
terwijl zijn huidige chef, de heer Leefsma,
Technische Dienst Den Haag hem niet
alleen toesprak maar ook namens vrien-
den en afdelingsgenoten een mooie klok
aanbood.

Uit de toespraken bleek de grote waar-
dering voor de jubilaris. Zijn toewijding
en plichtsbetrachting waren en zijn een
voorbeeld voor velen. Hulpvaardig staat
hij op zijn vakgebied iedereen, dikwijls
ongevraagd, met raad en daad terzijde.
Wij weten niet van hoeveel Van der Hee-
mers dit geldt, maar waarschijnlijk niet
van velen, namelijk dat je van iemand
na 25 jaar dienstverband kunt zeggen, dat
hij nog nooit te laat is gekomen. In dit
opzicht wist de heer Van Leeuwen al 25
jaar lang 'hoe laat het was' en zijn wens
een klok te krijgen voor zijn jubileum kan
onzes inziens dan ook geen verband hier-
mee hebben.

Met enkele korte woorden dankte de
jubilaris aanwezigen, sprekers en gevers
voor alles wat zij bijgedragen hadden
om deze dag voor hem en zijn gezin
onvergetelijk te maken.

BOUWPUZZEL

NR 85

Om u vast in de sfeer te brengen van het zelf bouwen, hebben wij aanvankelijk
overwogen, om u van het nieuws rond de nieuwe bouwdozen alleen maar de letters
kris kras door elkaar te geven. Aan u overlatend om uit al die letters zelf de diverse
stukjes en artikeltjes samen te stellen. Aangezien ons dit echter wel een erg zware
opgaaf leek, hebben wij u dit levenswerk maar bespaard. Hetgeen niet wegneemt, dat
wij u toch wat met letters willen laten knutselen. Vooropgesteld natuurlijk, dat u er
zich in hebt.

De opgave op zich zelf is vrij eenvoudig. Zij luidt: Stel uit de letters van de door
ons gegeven zin een nieuwe zin samen, die betrekking moet hebben op Van der Heem
of op de produkten, die door ons worden vervaardigd. Hierbij gelden slechts twee
beperkingen:

- 1e. De woorden, die in de gegeven zin staan mogen niet in de door u gevonden
zin voorkomen, met uitzondering van de woorden **de** en **een**.
- 2e. U mag niet meer letters gebruiken dan in de gegeven zin staan vermeld. Indien
dus in de gegeven zin 6 x de letter e voorkomt, mag u in de nieuwe zin maar
maximaal 6 x de e gebruiken.

De gegeven zin luidt: Wij wensen de Erres radiobouwdozen een voorspoedige toe-
komst en een warm onthaal bij de jeugd van Nederland en hun ouders.

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 26 september worden ingeleverd bij mej.
Hartsuiker. Hij of zij, die van de 100 gegeven letters het grootste aantal heeft gebruikt
voor de nieuw gevonden zin is winnaar of winnares. Bij gelijke resultaten beslist
het lot.

Er is slechts één prijs: De eerste voor de personeelverkoop beschikbaar komende
radiobouwdoos 3.